

REGULERING AV FISKET ETTER VASSILD I 2017

1 SAMMENDRAG

Fiskeridirektøren foreslår en totalkvote på 13 047 tonn vassild i Norges økonomiske sone i 2017.

Fiskeridirektøren foreslår at det avsettes 20 tonn til forskning.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket åpnes 1. januar.

Fiskeridirektøren foreslår at maksimalkvotene settes til 550 tonn pr. vassildtråltillatelse.

2 FISKE ETTER VASSILD I NORGES ØKONOMISKE SONE

På grunn av en sterk økning i fangsten i 2006 og usikkerheten om bestandssituasjonen har fisket etter vassild vært kvoteregulert fra juli 2006. Fartøy med vassildtråltillatelse fisket totalt 20 562 tonn vassild nord for 62°N i 2006. Fra og med 2007 til og med 2015 har fisket vært begrenset av en kvote på 12 000 tonn. I 2016 ble kvoten satt til 13 047 tonn.

2.1 FISKET I 2015

Tabell 2 viser kvoter og fangst av vassild i 2015. For 2015 ble det fastsatt en totalkvote på 12 000 tonn vassild. Av dette ble det avsatt 20 tonn vassild til forskningsfangst og 300 tonn til bifangst ut ifra forventet bifangst i fisket etter kolmule og øyepål i 2015. Totalkvote til utdeling etter disse avsetningene var på 11 680 tonn.

Tabell 1: Kvote, fordeling og fangst av vassild i 2015

	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)
Ordinær kvote vassildtrål	11 680	12 017	-337
Forskning	20	0	20
Bifangst	300	43	257
<i>Hvorav bifangst nord for 62°N</i>		31	
<i>Hvorav bifangst sør for 62°N (inkl. vassildtrål)</i>		12	
Totalt	12 000	12 060	-60

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister pr. 3. oktober 2016

Fisket var fra årets start regulert med maksimalkvoter på 500 tonn vassild pr. vassildtråltillatelse, samt en garantert kvote på 365 tonn. Dette var en reduksjon på 20 tonn sammenlignet med 2014, og 50 tonn lavere enn i 2013. Ved årets slutt var totalkvoten overfisket med 60 tonn; av dette hadde fartøy med vassildtråltillatelse fisket 12 016 tonn nord for 62°N.

2.2 FISKET I 2016

2.2.1 Kvotesituasjonen i 2016

For 2016 er det fastsatt en totalkvote på 13 047 tonn vassild, og all fangst av vassild i NØS avregnes denne totalkvoten. Av dette er det avsatt 20 tonn vassild til forskningsfangst; i år er det ingen avsetning til bifangst da dette fanges opp av kvotefleksibiliteten som er ny av året. Totalkvote til utdeling er etter avsetningen på 13 027 tonn.

Kvotefleksibiliteten innebærer at over- eller underfiske av totalkvoten på inntil 10% kan overføres til neste år.

2.2.2 Avviklingen av fisket

Fartøy som er tildelt vassildtråltillatelse i medhold av forskrift av 13. oktober 2006 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst § 2-24, kan delta i direktefisket etter vassild i Norges økonomiske sone.

Oppstartdatoen i fisket etter vassild for 2016 ble satt til 1. februar.

Det ble innført et RTC-regime med stengingskriterium på til sammen ett tonn hyse, uer eller sei i de enkelte fangster.

Fisket var fra årets start regulert med en maksimalkvote på 500 tonn vassild pr. vassildtrållatelse. Maksimalkvoten ble satt lavere enn tidligere år som følge av en viss økning i deltakelse i fisket i foregående år, samt et ønske fra næringen om lavere grad av overregulering for å unngå at en havnet i en situasjon med «kappfiske».

28. september ble det klart at totalkvoten ikke ville nås med de eksisterende maksimalkvotene, og maksimalkvoten ble økt til 800 tonn.

Pr. 3. oktober står det igjen 1 973 tonn av den totale kvoten på vassild. 10 982 tonn er registrert i direktefiske nord for 62°N, mens 18 tonn er registrert som bifangst; sør for 62°N er det tatt 72 tonn vassild som bifangst.

Tabell 2 :Fordeling av fangst i 2016

	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)
Ordinær kvote vassildtrål	13 027	10 983	2 044
Forskning	20	0	20
Bifangst		91	-91
<i>Hvorav bifangst nord for 62°N</i>		18	
<i>Hvorav bifangst sør for 62°N (inkl. vassildtrål)</i>		73	
Totalt	13 047	11 074	1 973

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister pr. 12. oktober 2016.

Regulering av fisket etter vassild har en usikkerhetsfaktor knyttet til antall deltagende fartøy, og total kvoteutnyttelse er svært sårbart for endringer i dette antallet. Tabell 3: Fangst pr. rettighet og maksimalkvote 2010-2016 angir en kort historie: det har vært en svakt økende trend i antall deltagende fartøy i perioden 2010-2015, mens det er et lite fall i 2016. Dette fallet er (hoved-)forklaringen på hvorfor vi pr. 12. oktober er 1 973 tonn fra full kvoteutnyttelse.

Hittil i år er det registrert fangst på 23 vassildtråltillatelser, hvorav 20 har registrert fangst på over 460 tonn og er nær eller over maksimalkvoten slik den var ved årets start. Det er en relativt stabil antall av tillatelser som benyttes mer eller mindre fullt ut; mange går igjen. Gjennomsnittlig overfiske for overnevnte gruppe er ca. 22 tonn; gjennomsnittlig overfiske for de som har overskredet maksimalkvoten er drøyt 37 tonn.

Det er en relativt stabil og solid basisflåte som fisker etter vassild. Av tillatelser som har vært aktive i både 2015 og 2016 har 20 registrert en gjennomsnittsfangst på over 420 tonn siden 2010, målt over årene der tillatelsene har hatt fangst. I 2016 er 10 149 tonn registrert på disse tillatelsene, altså 91,6 % av årets fangst.

Tabell 3: Fangst pr. rettighet og maksimalkvote 2010-2016

Fangster fordelt på rettighet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
All fangst	22	22	24	25	26	26	23
Fangst over 100 tonn	18	19	21	21	23	23	22
Fangst over 300 tonn	16	19	20	20	22	22	21
Fangst over 500 tonn	16	15	17	20	17	18	14
Maksimalkvote ved årets start	600	500	600	550	520	500	500

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister pr. 3. oktober 2016.

Trenden de siste årene er at Norges Råfisklag i større og større grad dominerer førstehåndsomsetningen av vassild; pr. 3. oktober er 98 % av norske vassildfangster i 2016 omsatt via Råfiskelaget; se Tabell 4.

Tabell 4: Fangst fordelt på salgslag i tonn (prosent av total) 2010-2016

Antall fangster fordelt på salgslag	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Norges Råfisklag	10 241 (84%)	10 115 (86%)	10 713 (89%)	10 773 (88%)	9 656 (81%)	11 528 (96%)	10 897 (98%)
Norges Sildesalgslag	664 (5%)	217 (2%)	32 (0%)	258 (2%)	190 (2%)	60 (0%)	146 (1%)
Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag	1 295 (11%)	1 368 (12%)	1 290 (11%)	1 205 (10%)	2 110 (18%)	471 (4%)	30 (0%)
Totalt	12 200	11 701	12 035	12 237	11 956	12 060	11 074

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister pr. 3. oktober 2016.

Fisket etter vassild foregår stort sett på våren (se Tabell 5). Siden 2012, etter at periodiseringen av kvoten ble avsluttet, har det blitt fanget lite vassild på høsten.

Tabell 5: Fangst av vassild fordelt på de første fem månedene 2007-2016

Leveringsmåned	Fangst (tonn)									
	2007	2008 ¹	2009 ¹	2010 ¹²	2011 ¹²	2012 ¹²	2013 ²	2014 ²	2015 ²	2016 ²
Januar	11	0	0	0	0	0			0	0
Februar	800	693	1 912	1 424	1 693	1 932	938	822	1533	4100
Mars	6 956	6 409	4 075	1 342	3 263	4 184	6 639	6 275	5142	2661
April	2 092	2 663	4 029	6 781	3 603	5 471	4 026	3 308	4703	3726
Mai	88	141	197	685	518	0	36	1 211	512	457
Totalt	9 947	9 906	10 213	10 232	8 784	11 588	11 297	11 616	11 890	10944
Fangst hele året	-	-	-	12 200	11 701	12 035	12 237	11 956	12 060	11074
Fangst etter mai	-	-	-	1 968	2 917	447	940	340	170	130

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister pr. 3. oktober 2016.

¹ For 2008 til og med 2012 - fangst første periode.

² For 2010 til og med 2016 - fangst i hele NØS

3 RAMMEVILKÅR FOR REGULERING AV FISKET I 2017

3.1 BESTANDSSITUASJONEN

Fra og med 2015 begynte ICES å gi et separat råd for fiske etter vassild i områdene I, II, IIIa og IV. Dette har ført til at ICES-rådet nå kan brukes mer direkte inn i den norske rådgivingen. ICES-rådet er gitt for to år.

I sin rådgivning benytter ICES i stor grad akustiske tokt ved Eggakanten. Tidsserien av akustiske biomasseestimer er fortsatt kort (2009-2014), men viser en økning fra 2012 til 2014. Det er også en økning i indeksen fra reketokt i Nordsjøen/Skagerrak.

Ut ifra det ovenstående anbefaler ICES at landingene av vassild ikke skal overstige 13 047 tonn i hvert av årene 2016 og 2017. Dette er en økning på 1 047 tonn sammenlignet med rådet for 2015. Alle fangster antas å bli landet.

Havforskningsinstituttet skriver følgende i sin kommentar til rådet:

ICES reviderte rådgivingsenhetene for vassild i 2015. Bestandsstruktur i Nordøst-Atlanteren er ukjent, men arten er ikke antatt å være i stor grad vandrende og gyting forekommer i store deler av utbredelsesområdet. Fiskeriene forekommer i avgrensede områder (i hovedsak rundt Island, Færøyene og i Norge mot skråningen utenfor Trøndelags-/Mørkekysten). Som en føre-var tilnærming, for å redusere faren for lokal nedfisking, gir ICES nå råd for fire rådgivningsenheter. Før var de to med vassild rundt Island som egen enhet, mens resten ble definert i én geografisk vidtrekkende rådgivningsenhet. For Norges vedkommende er det rådgivningsenheten som nå defineres av ICES områdene I, II, IIIa og IV (Barentshavet, Norskehavet, Skagerrak og Nordsjøen) som er av størst interesse. Direktefiske har i de senere år foregått i Norskehavsområdet. I Nordsjøen og Skagerrak har det vært lave fangstmengder og selv om antallsindeksen fra reketoktet i Nordsjøen viser en oppgang de aller siste årene er økt fangstpress i dette området ikke å anbefale.

Havforskningsinstituttet anbefaler at direktefiske for vassild kun foregår nord for 62°N.

4 REGULERING AV FISKET ETTER VASSILD I 2017

Fiskeridirektøren legger til grunn at reguleringen av fisket etter vassild også i 2017 omfatter hele Norges økonomiske sone.

4.1 TOTALKVOTE

Fiskeridirektoratet støtter Havforskningsinstituttet i at en av føre-var hensyn ikke bør overskride den anbefalte kvoten på 13 047 tonn.

Fiskeridirektøren foreslår en totalkvote på 13 047 tonn vassild i Norges økonomiske sone.

Fiskeridirektøren viser til pågående prosess med utlysning av forskningskvoter for 2017. Størrelsene på kvanta som avsettes til undervisningsordningen, forskningsformål og lærlingkvoter i 2017 er først kjent når endelig forskrift fastsettes rett før årsskiftet. Fiskeridirektøren legger derfor til grunn at inneværende års avsetninger til formålene nevnt ovenfor, er det beste estimatet for avsetninger i 2017. Avsetningenes størrelse utgjør en svært liten andel av totalkvotene i de enkelte fiskeriene og har derfor ingen betydning for forslaget til regulering. I de fiskerier hvor det er innført kvotefleksibilitet mellom kvoteår, vil ubenyttede andeler på avsetningene påplusses neste års totalkvote og motsatt gå til fratrukk

dersom avsetningene er for lave. Videre legges det til grunn at det også for 2017 avsettes 20 tonn til forskning.

Da det er innført kvotefleksibilitet på 10 % er det ikke lengre nødvendig å sette av en egen kvote til bifangst; denne avskrives heller totalkvoten i påfølgende år.

Fiskeridirektøren foreslår at det av totalkvoten på 13 047 tonn avsettes 20 tonn til forskning i 2017.

4.2 DELTAKELSE I FISKET

Det er ikke knyttet størrelsesbegrensning til hvilke fartøy som kan tildeles vassildtråltillatelse. Det har derfor vært stor variasjon i fartøyenes størrelse og kapasitet.

Pr. 3. oktober 2016 er det ifølge Fiskeridirektoratets Konsesjons- og deltakerregister totalt 31 aktive vassildtråltillatelser.

4.3 INNFØRING AV RTC OG MINSTEMÅL

Fra og med 2016 ble det innført RTC i fisket etter vassild. Bakgrunnen var store bifangster av hyse, sei og uer. Stengningskriteriet ble satt til totalt ett tonn samlet av de nevnte arter pr. hal, hvorpå Fiskeridirektoratet kan stenge et felt for opptil to uker.

Hittil i år har det ved to anledninger blitt stengt et område av Trænadjupet på bakgrunn av for høy innblanding av hyse, sei og uer.

Fiskeridirektoratet stengte dette området første gang den 1. mars 2016 for en periode på 14 dager. Bakgrunnen for stengingen var et forslag fra Overvåkingstjenesten for fiskefelt (OVT) om å stenge området som følge av inspeksjoner i perioden 21. februar til og med 26. februar. I bakgrunns materialet fra OVT kom det frem at det i syv av de ni inspiserte fangstene var en innblanding av hyse, sei og uer som overskred stengingskriteriet på 1000 kilo. I gjennomsnitt var det en innblanding på 3 175 kg i de ni halene.

Det samme området ble igjen stengt i perioden 18. mars til og med 31. mars. Bakgrunnen for stengningen var tre inspiserte hal med en gjennomsnittlig innblanding på 2 563 kilo bifangst, hvorav den laveste innblandingen var på 1 550 kilo og den høyeste innblandingen var på 4 040 kilo.

Det er rapportert totalt 193 hal hvor vassild er hovedart i 2016. 52 av disse halene, tilsvarende 27 %, har en rapportert innblanding av hyse, sei og uer som overstiger 1 000 kilo. Til sammenligning ble det i 2015 rapportert over ett tonn av bifangst av de nevnte artene i 105 av 229 hal. Dette tilsvarer 46 % av alle hal. Gjennom de elektroniske fangstmeldingene ble det

rapportert totalt 555 tonn bifangst av hyse, sei og uer i 2015. I 2016 var dette falt til 147 tonn. I prosent av totalfangst utgjør dette henholdsvis 4,78 % og 1,28 %.

HI anbefaler å innføre et minstemål på vassild for å sikre bestanden. Dette minstemålet er nær det kommersielle minstemålet og vil således ha liten praktisk betydning i dag. Av hensyn til harmonisering av regelverk (de fleste arter har oppgitt minstemål), og for å sikre mot fremtidig uttak av ungfisk, er det likevel hensiktsmessig å innføre et minstemål på vassild. Dersom det innføres et minstemål er det også rimelig at dette inngår i stengningskriteriet for RTC.

Det planlegges et møte med næringen for evaluering av vassildsesongen 2016 og en evt. innføring av minstemål skal være tema.

4.4 ÅPNINGSDATO

Åpningsdatoen av fisket i 2016 var 1. februar, noe fremskyndet i forhold til 16. februar i 2015.

En årsak til at åpningen av fisket har vært utsatt tidligere er at det typisk har vært stor bifangst av sild i januar. Ifølge HI er imidlertid ikke dette lengre et problem, så argumentet faller bort.

Da det ikke lenger er negative bieffekter ved å åpne fisket 1. januar, vinner hensynet til harmonisering på tvers av fiskerier og et enklere regelverk frem. Det antas at markedet selv kan regulere tidspunkt for fiske og landinger.

Fiskeridirektøren foreslår å fremskynde åpningsdatoen for fisket etter vassild. For 2017 settes åpningsdatoen til 1. januar.

4.5 MAKSIMALKVOTER

Den avgjørende faktoren i fastsettelse av maksimalkvoter i fisket etter vassild er deltagelse. Det er her konstruktivt å gjengi Tabell 3 fra kapittel 2.2.2.

Fangster fordelt på rettighet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
All fangst	22	22	24	25	26	26	23
Fangst over 100 tonn	18	19	21	21	23	23	22
Fangst over 300 tonn	16	19	20	20	22	22	21
Fangst over 500 tonn	16	15	17	20	17	18	14
Maksimalkvote ved årets start	600	500	600	550	520	500	500

Da det er relativt få fartøy som deltar i fisket etter vassild er kvoteutnyttelsen sårbar for variasjoner i deltagelsen. Med en maksimalkvote på 500 tonn og en deltagelse som tilsvarer gjennomsnittet for de fire siste år, forventet vi i 2016 en fangst på over 12 000 tonn (under antagelse om at fangsten fordelte seg uniformt innad i intervallene i tabellen). En maksimalkvote i 2016 på 500 tonn ga rom for en viss økning i deltagelsen uten at det ville bli en overhengende fare for å måtte stoppe fisket; samtidig sørger en kvotefleksibilitet på 10 % for at vi kan overføre ufisket kvantum til neste år. Ved et fiske på 12 000 tonn vil overføringen bli 1 047 tonn.

Den samme vurderingen gjelder for 2017, nå justert for i) en noe lavere deltagelse i 2016 og ii) en potensiell overføring på 1 305 tonn fra 2016 til 2017, noe som vil gi en samlet kvote i 2017 på 14 352. På bakgrunn av den lave deltagelsen og høye overføringen er det rimelig å sette maksimalkvoten i 2017 til 550 tonn.

Fiskeridirektøren foreslår at maksimalkvotene i fisket etter vassild i 2017 settes til 550 tonn pr. vassildtråttillatelse.